

Muzeum Třineckých železáren a města Třince

Frýdecká 387

739 61 Třinec – Staré Město

558 535 501, 558 535 882

muzeum@trz.cz

ÚT – PÁ 9.00 – 17.00

NE 13.00 – 17.00

MUZEJNÍK / *Pracovní sešit*

Řemeslné činnosti se člověk na našem území, a tedy i na území Slezska, věnoval již od pradávna. Některá řemesla se vyvíjela celé věky, jiná se k nám naopak dostala až v podobě, kterou získala v zahraničí, např. příchodem a usazením řemeslníků či kupců. Zásadní zlom přineslo až 13. století s mohutnými impulzy – tzv. velkou kolonizací a cílevědomým zakládáním měst.

1. úkol

Dokážeš správně spojit jméno řemeslníka s jeho výrobky?

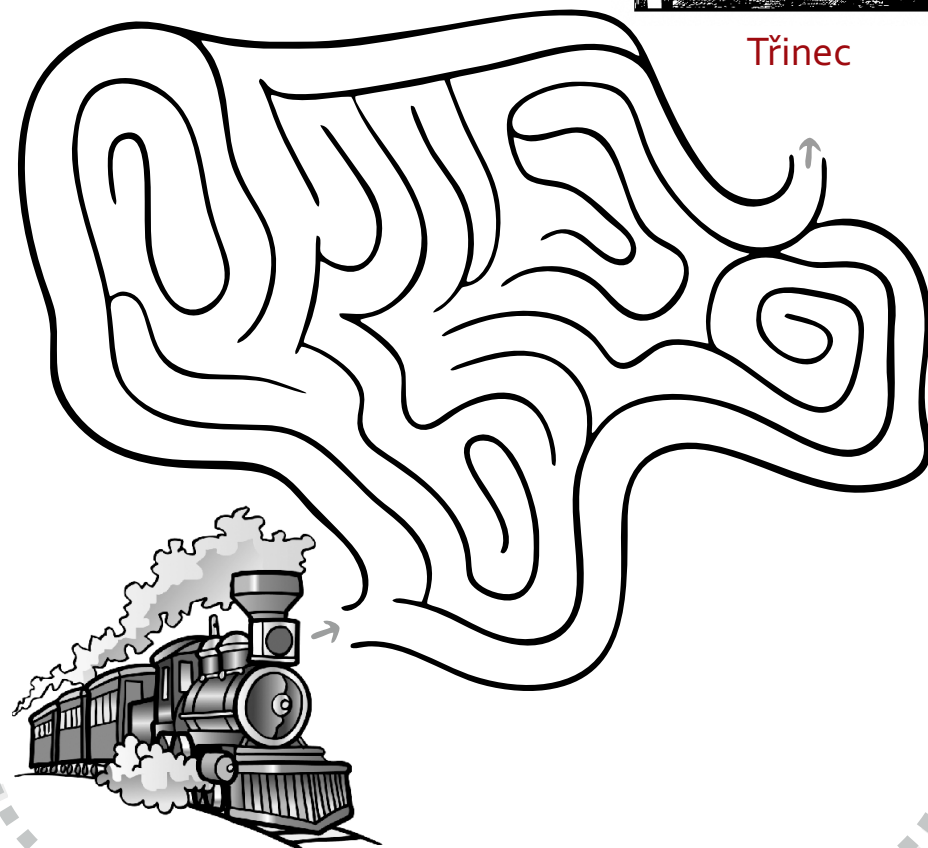
HRNČÍŘ ŘEZBÁŘ KOVÁŘ ŠVEC KOŠÍKÁŘ

9. úkol

Najdi správnou cestu lokomotivy do Třineckých železáren.

Třinec

Významným momentem nejen pro Třinec bylo zahájení provozu Košicko – bohumínské dráhy. Ta umožnila dopravní spojení mezi západní a východní částí Rakouské monarchie a zároveň zajistila i prudký rozvoj Třineckých železáren, neboť usnadnila dovoz potřebných surovin do podniku a vývoz hotových produktů na trh.

V roce 1905 prodal vlastník Těšínské komory Bedřich Habsburský své statky Pozemkovému úvěrnímu ústavu ve Vídni. Součástí statků byly i Třinecké železárny. Pod správou tohoto ústavu byla založena Rakouská báňská a hutní společnost se sídlem ve Vídni. Ta svou činnost zahájila o rok později a v té době také vznikl symbol „Tři kladívka v kruhu“

8. úkol

Poznáš současné logo Třineckých železáren? Vybarvi ho.

Levé horní špičaté kladívko symbolizuje uhelné a železnorudé doly, které společnost vlastnila ve Slezsku. Horní pravé kovářské kladívko symbolizuje hutě a spodní kladívko je symbolem průmyslu.

2. úkol

Zakroužkuj oděvní části dámského lidového oděvu těšínského typu.

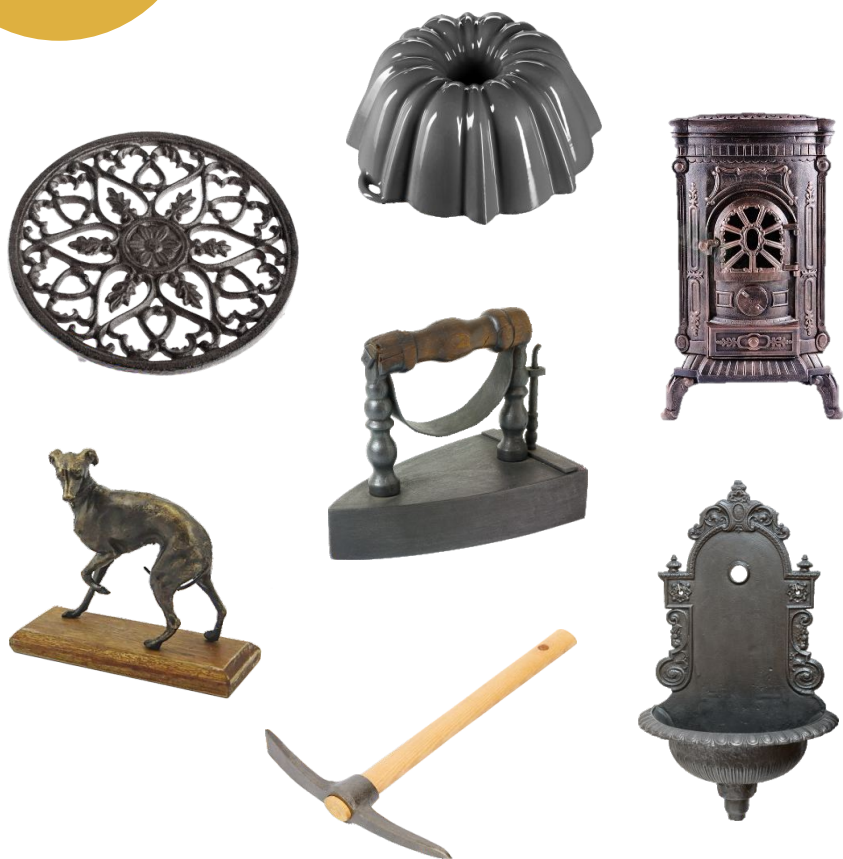

Kroj je lidový oděv charakteristický pro určitý kraj či oblast. Nese v sobě dlouholetou tradici a předává se po mnoho generací. Odráží se v něm životní podmínky a prostředí, ve kterém se nachází, proto se v různých oblastech velmi výrazně liší. Lidé z bohatších vrstev měli oděvy zdobenější a z dražších materiálů než například obyvatelé horských oblastí Těšínska.

První provoz Třineckých železáren – dřevouhelná vysoká pec, mohl vzniknout díky množství dřeva, které poskytovaly lesní komplexy od Třince až po údolí Lomné, vodnímu toku řeky Olše, který sloužil pro dopravu dřeva a také četným nalezištím rudy i vápence. První dřevouhelná pec produkovala surové železo vhodné ke slévání, proto byla v návaznosti na ni postavena slévárna.

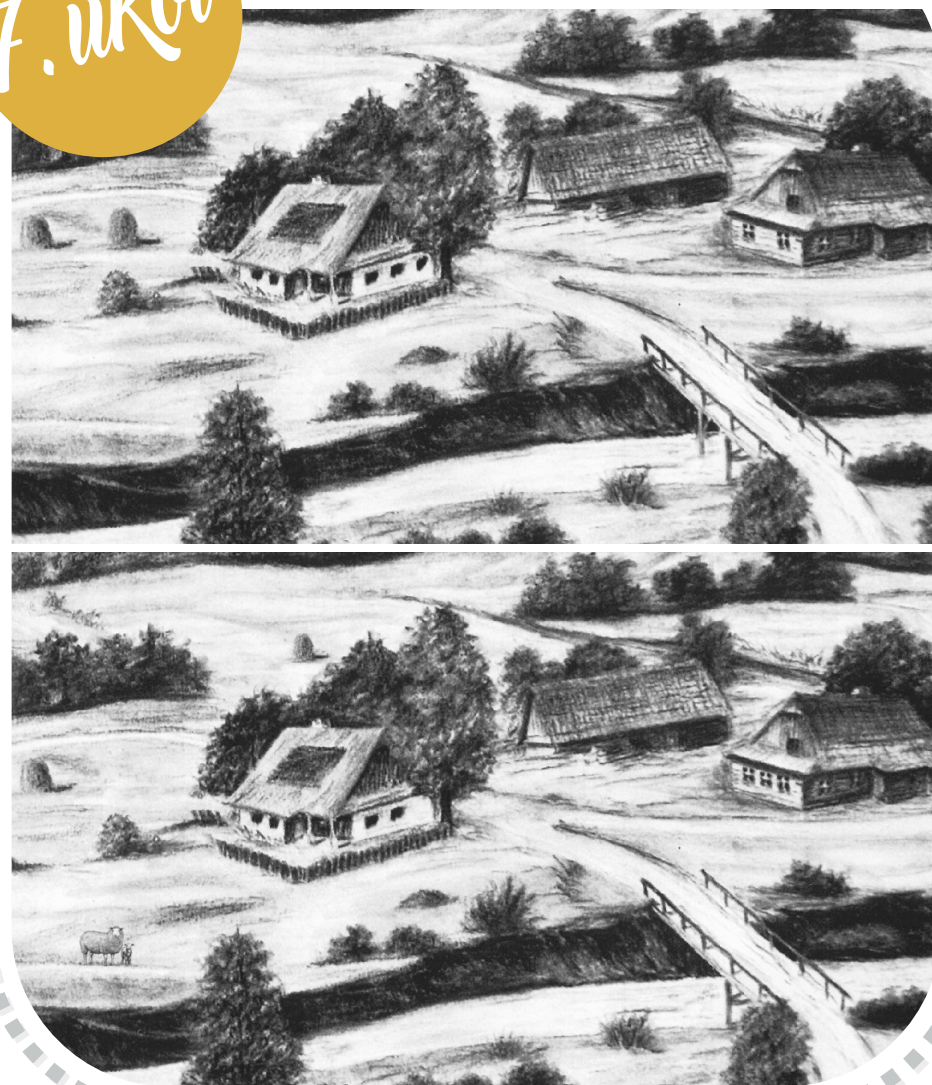
3. úkol

Zakroužkuj, které předměty tvoří užitkovou litinu.

7. úkol

Najdi a zakroužkuj 6 rozdílů.

První zmínka o Třinci pochází z roku 1444. Ves však pravděpodobně vznikla již ve 2. polovině 14. století. Podrobnější zprávu podává až urbář z roku 1770. V té době patřil Třinec k nejmenším vesnicím na Těšínsku. Ještě na počátku 19. století stálo v Třinci 38 usedlostí s 318 obyvateli, kteří se živilí převážně zemědělstvím.

V březnu roku 2009 byly při rekonstrukci železničního koridoru v úseku Návsí – Bocanovice nalezeny kolejnice se znatelným a lehce rozluštitelným reliéfem v němčině „ST. TESCHEN“, na jedné z nich jej doprovází číslo 92.

6. úkol

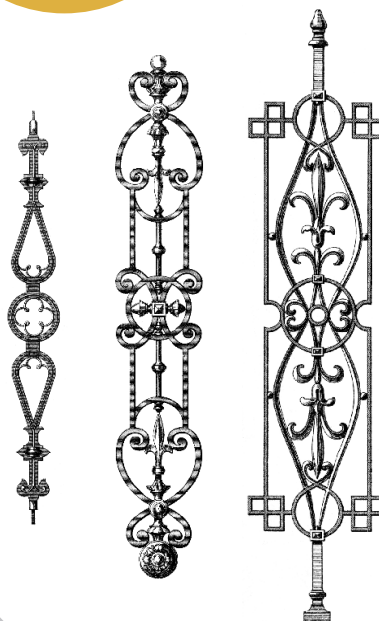
Najdi ve stálé expozici jeden z nejstarších exponátů a zakresli ho do prázdného místa. K čemu sloužil?

Do roku 1905 byla třinecká huť ve správě Těšínské komory, což vysvětluje původ nápisu. Číslice napovídají, že by se mohlo jednat o zkrácenou verzi letopočtu 1892, kdy byly kolejnice vyrobeny.

V třinecké slévárně vznikaly hlavně kamna, lité nádoby, schodiště, sloupy, okenní rámy, balkónové mříže. Jsou to předměty, které přinášejí lidem užitek, proto je označujeme jako užitkové. Vznikala i řada uměleckých předmětů, jako třeba popelníky, dekorační talíře, zvířecí figurky či svícny.

4. úkol

Vymysli do prázdného pole svůj vlastní motiv zdobení litinového plotu.

Litinové odlitky získaly mezi odběrateli dobrou pověst. Dokonce i na vídeňské výstavě průmyslových výrobků v roce 1845, které se zúčastnilo okolo 2 000 průmyslníků se svými produkty, obdržela třinecká litina nejvyšší ocenění – zlatou medaili.

S rozvojem železáren se začaly budovat v 2. polovině 19. století dělnické a úřednické závodní byty a dělnické ubytovny. V tomto období začala i výstavba dělnických kolonií Borek a Olza. V těchto domech netekla voda a obyvatelé kolonií byli odkázáni na vodu ze studny. Celý dům byl rozdělen na čtyři domácnosti, takže ho současně obývaly čtyři cizí rodiny. Taktéž byla rozdělena i hospodářská budova, kde lidé skladovali uhlí nebo dřevo a zároveň zde byla umístěna latrína.

5. úkol

Které předměty se podle tebe mohly nacházet v domácnosti rodiny obývající dům v dělnické kolonii?

